

Festgudstjeneste i Strandkirken ved Marielyst 1. september 2019

11. søndag efter trinitatis

*Lad os rejse os og høre dette hellige evangelium,
som evangelisten Lukas skriver:*

Til nogle, som stolede på, at de selv var retfærdige,
og som foragtede alle andre,
fortalte Jesus denne lignelse:

»To mænd gik op til templet for at bede. Den ene var en farisæer, den anden en tolder. Farisæeren stillede sig op og bad således for sig selv:

Gud, jeg takker dig, fordi jeg ikke er som andre mennesker, røvere, uretfærdige, ægteskabsbrydere, eller som tolderen dér. Jeg faster to gange om ugen, og jeg giver tiende af hele min indtægt.

Men tolderen stod afsides og ville ikke engang løfte sit blik mod himlen, men slog sig for brystet og sagde: Gud, vær mig syndet nådig!

Jeg siger jer: Det var ham, der gik hjem som retfærdig, ikke den anden. For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes.«
Amen

Luk 18,9-14

Jeg kan næsten se det for mig.

To mænd, der går op til templet for at bede.

Den ene i rask tempo med oprejst pande.

Han kigger til højre og venstre og nikker til alle,

han møder på sin vej. En selvbevidst herre, der ved, hvor han skal hen.

Han går så langt, som han overhovedet kan ind i de hellige gemakker.

Der står han og udstråler selvtilfredshed.

Han stiller sig op og beder, og fremhæver sine egne fortræffeligheder – faste et par gange om ugen, betaler altid sin skat, som den gode farisæer han er.

Han færdes med en selvfølgelig, der tydeligvis afslører, at han her føler sig på hjemmebane.

Den anden mand lister duknakked afsted langs murene i et forsøg på at falde i ét med omgivelserne.

Han stiller sig bagerst i håb om, at ingen lægger mærke til hans tilstedeværelse.

Han udstråler stor usikkerhed og tvivl om, hvorvidt han overhovedet har ret til at være der.

Vi kender godt begge typer fra kirken. Den selvbevidste, der sidder forrest og synger med, så alle kan høre ham, og den duknakkede, der gemmer sig på bagerste bæk i håb om, at ingen ser, at han ikke ved, hvornår han skal rejse sig op og sætte sig ned.

Også den duknakkede beder i templet,
men det er ikke med udbredte arme
og ansigtet vendt mod himlen,
som var datidens måde af bede på.

Nej, han bøjer hovedet, slår blikket ned
og slår sig for brystet som udtryk for
anger og sorg.

Han ved godt, at han ikke har levet,
som han skulle:

”Gud, vær mig synder nådig!”

Eller sagt på moderne dansk:

”Jeg har handlet forkert, og kun du,
Gud, kan tilgive mig.”

Og så kommer lignelsens provokation.

Det var ham, der går hjem som
retfærdig, ikke den anden.

For enhver, som ophøjer sig selv, skal
ydmyges,
og den, der ydmyger sig selv, skal
ophøjes.

Gud tilgiver den uretfærdige, der
angrer sin synd.

Det er næsten som i et eventyr.

Farisæeren og toldereren rider op til
slottet på henholdsvis en smuk hvid
ganger og et gammelt æsel.

Farisæeren på den hvide hest kan hele
det latinske leksikon forfra og bagfra,
og han ridder med oprejst pande,
for han er sikker på sin egen succes.
Han praler af sine egne
fortræffigheder,
og i sin egen selvtilfredshed ophøjer
han sig selv til at være den, der skal
have prinsessen og det halve kongerige.

Men nej ”dur ikke!” siger
kongedatteren. ”Væk!”

Tolderen på det gamle æsel har kun
pludder og en gammel krage i lommen,
og absolut intet at prale af.

Men som i alle gode eventyr ydmyger
prinsessen farisæeren, der ophøjer sig
selv,
og ophøjer toldereren, der ydmyger sig
selv.

H.C. Andersen kunne helt sikkert sine
bibelhistorier.

Eventyrets logik er lige til at forstå,
så selv for små børn ved, hvem de skal
holde med.

Det er sort – hvidt, og vi er ikke i tvivl
om hvem,
der er den gode og hvem, der er den
onde.

Vi elsker Klodshans og fryder os, når
de storsnudede brødre bliver kørt over.
For vi identificerer os med den gode.

Så når toldereren i lignelsen ydmyger sig
selv og går hjem som den retfærdige, så
er det klart ham, vi slår følge med og
identificerer os med.

Vi spejler os i den gode.

Den onde er den excentriske og
selvretfærdige farisæer,
der fordømmer toldereren, der ikke lever
op til den moralske standard, som han,
farisæeren, har.

Og vi kan ikke lide farisæeren.

Hans karikerede personlighed kan og vil vi ikke identificere os med, for vi er heldigvis ikke som den opblæste og storsnudede farisæer!

Men bang - der klappede fælden i. For vi er selv som farisæeren, når vi tænker sådan!

I min tid på Pastorseminariet, et halvt år som alle kommende præster skal igennem, inden vi kan ordineres til præster i folkekirken, var vi på studietur i et fængsel.

Her havde fængselspræsten arrangeret et møde med en af de indsatte, der hudløst ærligt fortalte sin livshistorie. Det var for mange af os en rystende oplevelse.

Og da vi atter stod uden for fængslets tykke mure, var der en vis lettelse at spore - godt man ikke tilbragte sit liv dér.

”Det vil aldrig kunne være sket for mig”, var det første, som én sagde, og flere gav hende ret.

Og mon vi ikke var mere end én, der i den situation kunne have tænkt: ”Godt jeg ikke er som ham”.

Men her kommer så dagens evangelietekst og sætter os på plads, når vi tror, at vi er bedre end andre.

For når vi mener, at vi er bedre end den indsatte eller farisæeren, der dømmes andre, så dømmes vi jo også selv. Vi er godt i gang med at hæve os op over den,

som vi foragter!

Og hvad er så forskellen på os og den selvglade og selvretfærdige farisæer?

Når vi kigger på os selv og føler os bedre end den anden, så gør vi jo netop, som farisæeren gør. Vores indre farisæer har stukket hovedet frem.

Tolderen og farisæeren i en og samme person – i en selv.

Og sådan er virkeligheden som oftest. Den er ikke enten sort eller hvid, og mennesker er hverken gode eller onde, som i eventyr og lignelser, men næsten altid både og. Vi er både toderen og farisæeren, gode og onde!

Når Jesus fortæller om to mænd, der går op i templet for at bede, så repræsenterer de to mænd to sider i os alle.

Det er et pædagogisk ærinde, som Jesus er ude i – som en kærlig forælder, der opdrager på sine børn.

Læg mærke til, hvordan teksten bliver indledt: ”Til nogle, som stolede på, at de selv var retfærdige, og som foragtede alle andre, fortalte Jesus denne lignelse.”

Det er så fx til alle os, der tror, at vi er bedre end farisæeren eller andre mennesker.

Vi skal altså lære noget om retfærdighed!

Og når det handler om at være ”retfærdig”, er det vigtigt at forstå, hvad Jesus mener med ordet.

Når vi i vores daglige sprog bruger ordet retfærdig, er det i relation til spørgsmålet om, hvad der er ret og rimeligt, eller med et engelsk låneord, hvad der er fair.

For eksempel siger vi, at han eller hun har fået en retfærdig behandling, eller at det var retfærdigt, at noget skete.

Men når Jesus bruger ordet retfærdig – at tolderen gik hjem som den retfærdige - så betyder det noget andet. Det handler om *ret færd*.

Om hvordan vi færdes ret.

Det afgørende er, at vi færdes ret i forhold til Gud.

Og der er kun én måde, der er ret færd i forhold til Gud, og det er at færdes rettet mod Gud.

For at vise os det, fortæller Jesus lignelsen om de to mænd, der går op til templet for at bede.

Og bede, betyder at stille sig frem for Gud, vende sig mod Gud, der altid er vendt mod os.

Men farisæeren vender ryggen til Gud og retter i stedet blikket på røveren, ægteskabsbryderen og tolderen, og han forarges over dem.

Han ser den forkerte vej, fordi han ikke vender rigtigt.

Det er ikke den rette færd – han er ikke retfærdig.

Tolderen derimod står med front mod Gud, og vendt mod Gud ser han alle sine fatale fejl.

Det er den rette færd – han er retfærdig.

At være retfærdig handler altså ikke om, hvad vi gør, men om hvad vej vi vender.

Vi kommer igen og igen til at vende ryggen til Gud, og som farisæeren kigger vi på vore medmennesker og vurderer os selv i forhold til dem.

Men hvad så med alle os, der må erkende, at der også bor en farisæer i os selv – vender Gud så os ryggen?

Nej, selvfølgelig ikke.

Det er jo netop derfor Jesus fortæller os lignelsen.

Det er det pædagogiske ærinde, han er ude i – at få os til at vende os om mod Gud, så også vi færdes ret.

Hele Bibelen er fuld af historier om mennesker, der vender ryggen til Gud. Men som den kærlige far, der aldrig opgiver sine børn, fortsætter Gud med at opdrage på menneskene.

Og Jesus fortæller lignelser, netop for at få os til at vende os mod den Gud, der elsker os – uanset hvilken vej vi vender.

Og miraklet sker, at mennesker som tolderen bliver vendt om i mødet med

Guds kærlighed, og at de begynder at færdes ret.

Med det resultat, at de går hjem som retfærdige.

Det er som om, vores hjerner slet ikke kan forstå, at vi er elskede, blot fordi vi er – uanset hvad vi har gjort, så er vi Guds elskede børn.

Vi har brug for at høre det igen og igen.

Det er et budskab, vi ikke kan holde ferie fra. Selv når man holder sommerferie her i Marielyst, har man brug for at høre det igen og igen.

Derfor er det så fantastisk, at det også er muligt at komme her i Strandkirken sommeren igennem og blive vendt om, når vi har vendt ryggen til Gud.

Så vi sammen med toldereren kan gå hjem som den retfærdige.

Ikke fordi vi har præsteret eller ydet noget specielt, ikke fordi vi har fastet og betalt kirkeskat, heller ikke fordi vi har doneret penge til Strandkirken, har arbejdet som frivillig eller har taget tjenester her –

det er alt sammen godt og nødvendigt for kirkens eksistens nu igennem 60 år – men retfærdig i Guds øjne bliver vi ene og alene, fordi vi vender os mod Gud og bliver favnet af den kærlighed, vi ikke har gjort os fortjent til.

Og hertil er der kun at sige:

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud,

Fader, Søn og Helligånd,

du som var, er og bliver én sand treeing Gud,

højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.

Amen

Vi takker dig, Gud,

for livet, du har skænket os,

og fordi du til stadighed tager imod os som dine børn.

Tak for den verden, vi lever i, og for de mennesker, vi holder af – og dem som holder os ud.

Vi takker dig for din vedblivende barmhjertighed, nærhed og omsorg for alle os, der gang på gang kommer til at sammenligne os med og dømme hinanden.

Lær os at se på vores alle vores medmennesker, både den succesfulde og den, vi betragter som ussel, som dine elskede og værdifulde børn, så vi forstår, at vi alle er omfattet af din kærlighed.

Giv os modet til at turde give slip på vores falske selvbilleder, så vi med åbne arme kan tage imod dig.

Vær hos den, der lider, sørger og er bange, hos den der er bitter, udmattet

eller har mistet livslysten.

Lad den, for hvem døden er nær,
mærke din omsorg, dit nærvær og din
kærlighed.

Velsign vort land og alle som opholder
sig her,
Dronningen og hele hendes hus,
regeringen, Folketinget og domstolene,
og giv dem og alle os at gøre din vilje.

Nedbryd falske fjendebilleder og
fordomme.
Skab vilje til fred, dialog og forsoning
overalt hvor der findes had, fanatisme
og krig,
i den store verden og i de små hjem.

Styrk og bevar din kirke og alle os i
den,
både her i Strandkirken i dag
og ud over hele din verden.
Gør os til et åbent, levende og givende
fællesskab.

Værn om vores familie og venner,
og alle dem, som står os nær.

Herre hør vor bøn og
giv os alle din nåde, fred og
velsignelse.
Amen